

LISÄÄNTYNYT PETOPAINE UHKAA SUOMEN LAMMASLINKEINOJA

Suomen Lammasyhdistys vaatii muutosta metsästyslakiin ja suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamista

Suomalainen lammastalous perustuu nurmien hyödyntämiseen ja laidunnukseen. Nyt jatkuvasti kasvava petopaine uhkaa koko elinkeinon tulevaisuutta. Huoli eläinten turvallisuudesta yhdistettynä eläintuotantoon kohdistuvaan raskaaseen byrokraatiaan ja lammastalouden heikkoon kannattavuuteen saa monen lampurin lopettamaan ja estää uusien tuloa alalle. Tilanne on kestämaton.

Laidunnus kuuluu oleellisesti lampaiden lajityypilliseen elämään ja lisää niiden hyvinvointia. Laidunnusvelvoite sisältyykin mm. luomutuotannon, eläinten hyvinvointituen ja maatalousluonnon- sekä maisemanhoitosopimuksien ehtoihin. Laiduntamisen olisi kuitenkin oltava lampaille turvallista, ja nyt niin ei enää ole. Suurpetojen hyökkäykset ovat nykyään todellinen uhka laiduntaville eläimille lähes koko maassa. Lisäksi aiemmasta poiketen vahinkoja sattuu yhä enemmän myös valoisaan aikaan ja jo alkukesästä alkaen.

Luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen on todettu olevan ihmiselle yhtä suuri uhka kuin ilmastonmuutos. Perinnebiotooppien ylläpidossa laidunnus on keskeinen työkalu, ja siinä lampailla on oleellinen osuus. Lampailla laidunnetaan Suomessa myös jokirantoja, millä on suora yhteys Itämeren ravinnekuormituksen hillintään. Kun jokirantojen suojavaikykkeet pidetään pysyvästi nurmella eikä niitä lannoiteta, ravinnevalumien määrät vähenevät. Perinnebiotoopit, joihin kuuluvat kedot, hakamaat, niityt ja metsälaitumet, ovat Suomen uhanalaisimpia luontotyyppisiä. Ne ovat myös monien uhanalaisten ja vaarantuneiden hyönteis- ja kasvilajien ainoa elinympäristö.

Lampurit ovat pyrkineet suojaamaan eläimiään pedoilta monin eri tavoin ja olleet mukana etsimässä toimivia keinoja mm. SusiLIFE-hankkeessa ja WWF:n laumanvartijaeläinten käyttöä edistävässä hankkeessa. Käytössä on tilanteen ja alueen salliessa mm. suurpetoaitoja, laumanvartijakoiria, valo- ja äänikarkotteita, GPS-pantoja sekä riistakameroita. Suojautuminen on lampurille erittäin kallista ja työlästä, eikä sen tehoa voida kuitenkaan taata. Suurpetoaidat eivät riitä pitämään petoeläimiä pois laiduntavien eläinten luota, eikä petoaitoja voida rakentaa kaikille alueille kuten esimerkiksi merenrannoille tai kallioisille metsälaitumille. Erilaisten valo- ja äänikarkotteiden teho häviää varsin nopeasti, sillä pedot näyttävät tottuvan niihin. Laumanvartijakoirat eivät sovellu kaikille tiloille tai kaikille laidunnettaville aloille niiden voimakkaan, monesti myös vieraisiin ihmisiin kohdistuvan vartiointivietin takia. Laitumille kohdistuneiden hyökkäysten lisäksi on tapauksia, joissa peto on tunkeutunut tilakeskuksen eläinsuojaan ja saalistanut sisätiloissa.

LAMPURIT VAATIVAT, ETTÄ

- pihapiiriin tai laitumille tulevat pedot saa poistaa nopealla ja yksinkertaisella menettelyllä, jotta kotieläimiä voidaan suojella
- suden kannanhoidollinen metsästys aloitetaan viipymättä ihmisarkuuden säilyttämiseksi
- korvauskäytäntö on uudistettava, jotta saamme täysimääräisen korvauksen vahinkoja ennaltaehkäisevistä toimista ja itse vahingoista

Petovahinkokorvaukset eivät kata kaikkia hyökkäyksestä aiheutuvia kuluja ja menetyksiä. Pihapiiriin tunkeutuvien petojen poistoon on mahdollista saada poliisilta karkotuslupa ja kolmen karkotuksen jälkeen poistolupa. Vahinkoa aiheuttavan eläimen poistoon voi myös hakea poikkeuslupaa Suomen Riistakeskukselta. Luvan saaminen on kuitenkin byrokraattista ja hidasta, joten siitä on käytännössä apua vain hyvin harvoissa tapauksissa. Ruotsissa sikäläisen metsästyslain pykälän 28 mukaan välittömästi ihmisiä tai kotieläimiä uhkaavan pedon saa karkottaa aseella. Jos karkotus ei onnistu, pedon saa ampua ilman etukäteislupaa. Tämän pykälän perusteella Ruotsissa ammutaan vuosittain vain 2-8 sutta, mutta susien ihmisarkuutta ja asutuksen kunnioittamista onnistutaan pitämään paremmin yllä. Suomen lampurit vaativatkin vastaavan pykälän saamista myös meidän metsästyslakiiimme. Petoeläimet kuuluvat Suomen luontoon, mutta niiden suojelun tulee olla kestävää myös kotieläintuotannon kannalta. Luonnon monimuotoisuus ei saa kärsiä petoeläinten aiheuttaman suuren paineen vuoksi, ja kotieläintuottajille tulee taata mahdollisuus eläintensä suojeluun.

Suomen Lammasyhdistys ry

- Puheenjohtaja Janne Jokela, p. 044 0876 530, jokela.janne65@gmail.com
- Toiminnanjohtaja Marjo Simpanen, p. 044 9737 000, marjo.simpanen@lammasyhdistys.fi